

**קידום נוער תוכנית היל"ה
השכלת יסוד ולימודי השלמה**

חוברת למורה ולתלמיד במקצוע

” עברית כשפה שנייה לערבים ”

תוכנית לימודים למסלול 9 שנות לימוד

יחידת לימוד אינטרנט, טכנולוגיה, מחשבים

כותבת התוכנית: טל נורמן

2015

תוכן עניינים

- 3 _____ סילבוס
- 9 _____ תוכנית הלימודים ומטרותיה
- 10 _____ דרכי ההוראה והלמידה
- 15 _____ יחידת לימוד רביעית: אינטרנט, טכנולוגיה ומחשבים

סילבוס

תוכנית לימוד עברית לערבים 60 שעות (10 שנות לימוד)

נושאים דקדוקיים		אוצר מילים	שם היחידה
תחביר	פועל		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ נטיית מילות יחס : לי, של. ▪ משפטי שייכות : יש / אין + ל'. ▪ מספרים מונים בזכר ובנקבה : 0-100 ▪ שמות תואר : התאמה בין שם עצם לשם תואר במין, ביידוע ובמספר. ▪ התאמת יידוע שם התואר לצירוף שם עצם ומילות היחס המיודעות ל'ב (בבית הישן). ▪ צירופי סמיכות + יידוע ותיאור. ▪ מילות שאלה : כמה? בן כמה? בת כמה? ▪ שימוש בשם פועל אחרי פועל נוטה (אוהב, רוצה, יודע, לומד + שם פועל). 	<p><u>בניין פיעל שלמים</u> שם פועל, שם פעולה, עבר, הווה, עתיד. שם פועל: לבקר, לסדר, לחבק, לבשל, לטייל, לדבר, ללמד, לטפל, לנגן, לשלם, לנשק, לשחק.</p> <p><u>בניין פעל גזרת ע"ו</u> שם פועל, עבר, הווה, עתיד. שם פועל: לגור, לקום, לרוץ, לטוס, לעוף, לצום, לזוז, לבוא, לנוח, לשיר, לשים, לריב.</p>	<p><u>המשפחה שלי</u> שמות עצם: משפחה, אבא/אב, אימא/אם, סבא/סב, סבתא, דוד, דודה, בן, בת, אח, אחות, נכד, נכדה, ניין, נינה, אחיין, אחיינית, בן דוד, בת דוד, בעל, אישה, חתן, כלה, גיס, גיסה. שמות תואר: גדול, קטן, צעיר, זקן, נשוי, רווק.</p> <p><u>בית</u> שמות עצם: גינה, חדר, חדר שינה, חדר ילדים, אמבטיה, מקלחת, שירותים, מטבח, סלון, פינת אוכל, מרפסת, קומה.</p> <p><u>רהיטים:</u> מיטה, ספה, כיסא, שולחן, שולחן אוכל, שולחן עבודה, שולחן קפה, ארון, ארון מטבח, ארון ספרים, שטיח, עציץ.</p> <p><u>מכשירי חשמל:</u> רדיו, טלפון, טלוויזיה, תנור, מקרר, מחשב, מכונת כביסה, מזגן, קומקום, מנורה.</p> <p>שמות תואר: ישן, חדש, טוב, רע.</p>	<p>יחידה ראשונה: בית ומשפחה</p> <p>10 שעות</p> <p>מסלול 8 שנות לימוד</p> <p>מסלול 10 שנות לימוד</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ משפטים שמנייים עבר הווה עתיד (יש/אין, הפועל להיות) ▪ מילות שאלה : איזה? איזו? אילו? מתי? באיזו שעה? מה השעה? ▪ צורות הזוגי למילים של זמן : שעתיים, יומיים, שבועיים, חודשיים, שנתיים. ▪ מילות זמן : כש, כאשר, בזמן ש, אחרי ש, לפני ש, אחרי ה, לפני ה, במשך ה, בזמן ה, לפני כן, אחרי כן, באותו זמן. ▪ פסוקיות לוואי לתיאור שם עצם. דוגמה : הילד שלובש חולצה אדומה. ▪ פסוקיות מושא אחרי פועל. דוגמה : אני יודע שהשיעור בשמונה. ▪ פסוקית נושא. דוגמאות : מזל ש... כיף ש... טוב ש... חבל ש... 	<p><u>בניין פעל גזרת ל"י/ה</u> שם פועל, שם פעולה, עבר, הווה, עתיד.</p> <p>שם פועל: לשחות, לקנות, לבנות, לשתות, לראות, לרצות, לבכות, לעלות, לענות, לעשות, לחלות, להיות.</p> <p><u>בניין פעל שלמים</u> הווה, עבר, שם פועל.</p> <p>שם פועל: לסגור, ללבוש, לשאול, לנעול (נעל), לחלום, לחבוש (כובע), לעמוד, לעצור, לומר, לשכוח, לשמוע, לנסוע.</p> <p><u>בניין פעל שלמים</u> עתיד (אפעול).</p> <p>שם פועל: לסגור, לכתוב, לגמור, לחלום, לחבוש (כובע), לעמוד, לעצור.</p> <p><u>בניין פעל שלמים</u> עתיד (אפעל).</p> <p>שם פועל: לפתוח, לשכוח, לשמוע, לקרוא, לשאול, לנעול (נעל), ללבוש, ללמוד.</p>	<p><u>עונות השנה ומזג האוויר :</u> שמות עצם: קיץ, סתיו, חורף, אביב, מזג אוויר, ענן, גשם, שלג, ברד, ברק, רעם, קור, חום, שרב, עונה, עונות השנה, שמש, רוח, סערה, סופה, תחזית, טמפרטורה, מעלות.</p> <p>שמות תואר: חם קר, נעים, נמוך, גבוה, חזק, ארוך, קצר.</p> <p>פעלים: לרדת.</p> <p><u>בגדים ואביזרים לחורף ולקיץ :</u> שמות עצם: בגדים, מכנסיים, חולצה, סוודר, מעיל, שמלה, נעליים, מגפיים, כובע צמר, צעיף, גרביים, כפפות, מטריה, גופייה, חצאית, סנדלים, כפכפים, כובע שמש, בגד ים, משקפי שמש, מגבת חוף, שמשייה.</p> <p>שמות תואר - צבעים: שחור, אפור, לבן, חום, ורוד, אדום, כתום, צהוב, ירוק, כחול, סגול.</p> <p><u>שעון:</u> שמות עצם: שעון, שעה, דקה, שנייה, רבע, חצי, בוקר, צהריים, אחרי צהריים, ערב, לילה.</p> <p><u>תאריך:</u> שמות עצם: תאריך, שבוע, שנה, חודש, יום, ימי השבוע, שמות החודשים (הלועזיים).</p>	<p>יחידה שנייה: עונות השנה ומזג האוויר 10 שעות</p> <p>מסלול 10 שנות לימוד</p>
--	---	---	---

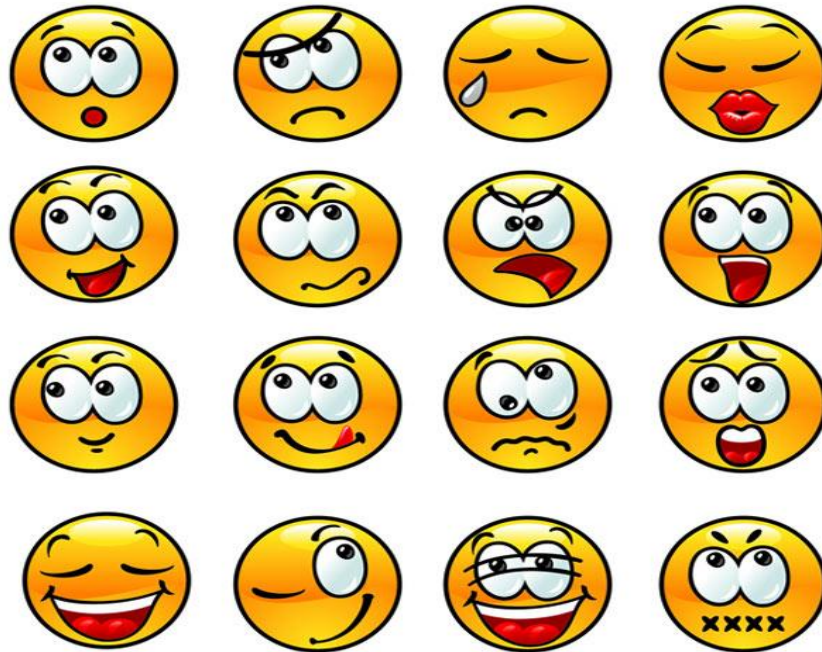
<ul style="list-style-type: none"> ▪ נטיית מילות היחס : את, עם, ב, מ. ▪ מילות סיבה ותוצאה : כי, מפני ש, בגלל, לכן. ▪ הפועל כואב + מילת היחס ל... ▪ מספרים סודרים 1-10 בזכר ובנקבה ▪ צירופים לא סתמיים עם שם פועל : אסור/מותר/כדאי + ל + שם פועל אתם יכולים + שם פועל את צריכה + שם פועל 	<p><u>בניין הפעיל שלמים</u> שם פועל, שם פעולה, עבר, הווה, עתיד. שם פועל: להרגיש, להסביר, להפסיק, להתחיל, להשמין, להזמין, להבריא, להשפיע, להמתין, להחליט.</p> <p><u>בניין הפעיל גזרת פ"נ</u> שם פועל שם פעולה, עבר, הווה, עתיד. שם פועל: להגיע להכיר להגיד</p> <p><u>בניין הפעיל גזרת ע"ו</u> שם פועל שם פעולה, עבר, הווה, עתיד. שם פועל: להביא להזיז להבין להכין</p>	<p><u>איברי גוף האדם :</u> שמות עצם: גוף, איבר, ראש, אף, פה, צוואר, גרון, גב, חזה, לב, עור, שיער, שפם, זקן, פנים, עין, שיניים, לשון, אוזן, כתף, מרפק, יד, כף יד, אצבע, ציפורן, בטן, ריאות, רגל, ברך, כף רגל, עקב, שיערה.</p> <p><u>בעלי חיים ואיברי הגוף אצל חיות :</u> כלב, חתול, עכבר, סוס, חמור, אריה, קוף, פיל, ג'ירפה, נמלה, דבורה, פרה, כבשה, זברה, תרנגולת.</p> <p><u>אצל הרופא :</u> שמות עצם: חולה, כאב, חום, מד חום, וירוס, חיידק, רופא, אח, אמבולנס, בית חולים, מיון, תור, מרשם, בית מרקחת, רוקח, מחלה, שפעת, דלקת גרון, דלקת ריאות, נזלת, מרפאה, קופת חולים, בדיקה, בדיקת דם, תרופה, אנטיביוטיקה.</p> <p>שמות תואר : טוב, רע, חולה, בריא, שמן, רזה, חלש.</p> <p>פעלים: להרגיש, לקבוע (תור), לחכות, להמתין, לבדוק, לנוח, לשכב, להבריא, לכאוב.</p>	<p>יחידה שלישית: נפש בריאה בגוף בריא</p> <p>10 שעות</p> <p>מסלול 8 שנות לימוד</p>
--	---	--	---

<p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ מילות מטרה : כדי, בשביל, לשם כך, כדי ש. ▪ נטיית מילות היחס : בגלל, בשביל, אצל, עצם <p>נושאים שאינם מצויים בחוברת ויש ללמדם בכיתה במידת הצורך, ועל פי ההספק:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ תואר הפועל : מהר לאט טוב חזק חלש מצוין יפה ב+שם עצם : במהירות באיטיות בשקט ברעש בקול ▪ משפטי חיווי : פועל + ... + משפט בעתיד : רוצה ש... מבקש ש... מאחל ש... חולם ש... מתפלל ש... מקווה ש... </p>	<p><u>בניין התפעל שלמים</u> עבר, הווה, עתיד, שם פועל, שם פעולה.</p> <p>שם פועל: להתכתב, להתחבר, להתנתק, להתקשר, להתרגל, להתפתח, להתקדם, להתפלל, להתלבש, להתרגש.</p> <p><u>בבניין התפעל</u> פ' הפועל ש, ס, צ, ז</p> <p>שם פועל: להשתמש, להשתפר, להסתכל, להצטלם, להצטרף, להזדקן.</p>	<p><u>אינטרנט :</u> שמות עצם לועזיים : אינטרנט, אימייל, צ'אט, פוסט, בלוג, לייק, סלפי, גוגל, יוטיוב, סקייפ, וןאטסאפ, פייסבוק, טוויטר, ויקיפדיה.</p> <p>שמות עצם בעברית : אמצעי תקשורת, אתר, דואר אלקטרוני, דפדפן, עמוד אינטרנט, דף הבית, חשבון, שם משתמש, כתובת אינטרנט, רשת האינטרנט, רשת חברתית, סיסמה.</p> <p>פעלים : להתכתב, להתחבר, להתנתק, להעלות, לגלוש, לשלוח, לקבל, לשלם, לחפש, לשתף, לתרגם.</p> <p><u>טכנולוגיה ומחשבים :</u> שמות עצם לועזיים : סמארטפון, אנדרואיד, אייפון, טאבלט, דיסק, דיסק-און-קי, וירוס, חברת סטרטאפ, היי-טק, בלוטוס, טכנולוגיה, אפליקציה.</p> <p>שמות עצם : מחשב, מסך, מסך מגע, עכבר, מטען, חיבור USB, קובץ, רמקול, מדפסת, מקלדת, סוללה, תוכנה, הודעת טקסט, אוזניות.</p> <p>פעלים : לחבר, לנתק, להדליק, לכבות, להטעין, להדפיס, להתקשר, לשמור, למחוק, להוריד, להתקין, לצלם, לפתח.</p> <p>שמות תואר : מהיר, איטי, מעניין, משעמם, אלחוטי, נייד.</p>	<p>יחידה רביעית: אינטרנט טכנולוגיה ומחשבים</p> <p>10 שעות</p> <p>מסלול 9 שנות לימוד</p>
---	--	--	--

<p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ נטיית מילות היחס : על, אל, בלעדי ▪ כינוי קניין חבור לשם עצם (חבריו). ▪ סמיכות מורכבת (ביתה של סבתא) ▪ משפטי תנאי קיים (אם) ▪ משפטי תנאי בטל (אילו) <p> נושאים שאינם מצויים בחוברת ויש ללמדם בכיתה במידת הצורך ועל פי ההספק: </p> <ul style="list-style-type: none"> • מילות ויתור : למרות, אף על פי ש... </p>	<p> <u>בניין נפעל שלמים</u> שם פועל, שם פעולה, עבר, הווה, עתיד. שם פועל: להיכנס, להישאר, להימצא, להיזכר, להירגע, להיגמר, להישבר, להיסגר, להיפתח. </p>	<p> <u>חיפוש עבודה :</u> שמות עצם: ניסיון, לימודים, מקצוע, קורות חיים, פרטים אישיים, מכתב המלצה, ממליץ, תפקיד, ראיון עבודה, מקום עבודה, מועמד, עובד, מעביד, שכר, טופס 101, תלוש משכורת, השכלה, תעודה, מודעת דרושים, הצעת עבודה, עבודה, משרה, משמרת, משכורת. שמות תואר: זמני, קבוע, מלא, חלקי, מקצועי, אחראי, חרוץ, עצלן. פעלים: לפטר, להתפטר, להעסיק, לראיין, להתראיין, להתקבל, להמליץ, להציע, לצרף, למלא. </p> <p> <u>אנשי מקצוע + מקצועות :</u> הוראה-מורה, רפואה- רופא, רוקחות- רוקח, משפטים-עורך דין, מלצרות- מלצר, מכירות-מוכר, סיעוד-אח, חשבונאות-רואה חשבון, טכנאות רכב- מוסכניק, אדריכלות-אדריכל, פקידות-פקיד, הנדסה-מהנדס, ניהול- מנהל, חשמלאות-חשמלאי, עיתונאות- עיתונאי, טבחות-טבח, גנות-גנן, נגרות-נגר, ספרות-ספר, צילום-צלם, ציור-צייר, שירה-זמר, נגינה-נגן. </p> <p> <u>טופס 101 :</u> טופס, תיק ניכויים, מספר זהות, תאריך עליה, תאריך לידה, ישוב, מיקוד, מין, מצב משפחתי, גרוש, אלמן, פרוד, תושב ישראל, הכנסה, משכורת חודש, משכורת נוספת, משכורת חלקית, שכר עבודה יומי, קצבה, מלגה, נקודות זיכוי, תיאום מס. </p> <p> <u>תלוש משכורת:</u> שמות עצם: </p>	<p> יחידה חמישית: חיפוש עבודה וקורות חיים </p> <p> מסלול 10 שנות לימוד </p>
--	---	---	---

		<p>תלוש משכורת, שכר נטו, שכר ברוטו, ניכוי חובה, ניכוי רשות, ביטוח לאומי, דמי בריאות, מס הכנסה, שכר יסוד, תעריף לשעה, אחוז משרה, יום חופשה, יום מחלה, שעות נוספות, פנסיה, קופת גמל, קרן השתלמות.</p>	
--	--	--	--

**תחושות התלמיד לתחילת הלמידה
איך אני מרגיש?**

תוכנית הלימודים ומטרותיה

- ❖ תוכנית הלימודים במקצוע 'עברית כשפה שנייה' עבור 10 שנות לימוד כוללת 60 שעות הוראה. התוכנית מתאימה לתלמידים בעלי מיומנויות בסיסיות בקריאה ובכתיבה בעברית, המכירים את אותיות הדפוס והכתב, ושולטים באוצר מילים בסיסי בעברית, ובנושאים דקדוקיים בסיסיים (ראו יחידה להקניית הקריאה והכתיבה בעברית).
- ❖ התוכנית בנויה ברמת קושי עולה, כך שכל יחידת לימוד נסמכת על ידע שנלמד ביחידות קודמות. יחידת הלימוד הראשונה נסמכת על ידע שנלמד ביחידה להקניית הקריאה והכתיבה. כל היחידות נסמכות על ידע הקיים אצל התלמידים כתוצאה מהדמיון של העברית לשפת אימם, הערבית.
- ❖ יעדה העיקרי של התוכנית הוא להקנות לתלמידים ידע שימושי בשפה העברית, כדי שיוכלו להיעזר בו בחיפוש עבודה, מקום העבודה, בהתנהלות בירוקרטית במוסדות שונים, ובסיטואציות יומיומיות בחיים.
- ❖ התוכנית שמה דגש מיוחד על פיתוח היכולת לתקשר בעברית בכתב ובעל פה.

מטרות

- הרחבת אוצר המילים בתחומים שונים.
- הכרת מערכת הפועל ונטייתם של פעלים שכיחים בבניינים: פעל, פיעל, התפעל, הפעיל, ונפעל (שם פועל, שם פעולה, עבר, הווה, עתיד).
- שימוש במבנים תחביריים ברמת הצירוף וברמת המשפט: מילות יחס ונטייתן, נטיית השייכות של שם העצם, צירופי סמיכות, צירופי שם עצם ושם תואר, ריבוי רגיל וחרוג, צירופים סתמיים ולא-סתמיים עם שם פועל, מילות שאלה, מילות קישור ושעבוד, מילות סיבה ותוצאה, מילות מטרה, מילות ויתור, פסוקיות לוואי, פסוקיות מושא, ופסוקיות נושא.
- פיתוח יכולות שיח והבעה בעל פה סביב נושאים מרכזיים שנלמדו ביחידות השונות, תוך שימוש באוצר המילים ובנושאים הדקדוקיים שנלמדו.
- פיתוח יכולות הבעה בכתב: כתיבת הודעת טקסט, אימייל או מכתב, מילוי טפסים, כתיבת קורות חיים, וכדומה.
- הבנת סוגים שונים של טקסטים: כתבות בעיתון, מודעות, אימיילים, מכתבים רשמיים, טקסטים מידעיים שירים, וכדומה.
- שיפור מיומנות הקריאה והכתיבה, הכוונה להגייה נכונה ופיתוח המודעות הפונולוגית של התלמידים.

דרכי ההוראה והלמידה

קריאה

התלמידים ילמדו לקרוא ללא ניקוד, ולכן הכתיב המשמש אותם בלימוד הוא הכתיב חסר הניקוד, הכולל שימוש רב יותר באימות הקריאה (א,ה,ו,י) לציון חלק מהתנועות. כללי הכתיב חסר הניקוד מצויים באתר האקדמיה ללשון העברית, וניתן לגשת אליהם באמצעות הקישור הבא:

<http://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/missingvocalizationspelling/>

הקריאה בעברית ללא ניקוד היא קשה עבור קוראים לא מיומנים, גם מכיוון שהם לא מזהים עדיין את הצורה הכתובה של חלק מהמילים ולא יודעים כיצד להגות אותן, וגם מכיוון שבעברית יש הרבה הומוגרפים (מילים שנכתבות זהה אבל נהגות שונה, לדוגמה: סָפֵר – סִפֵּר). לכן, יש להדגים בפני התלמידים בכל הזדמנות כיצד להיעזר בהקשר על מנת לקבל יותר מידע לגבי התנועות ואופן ההגייה של המילה.

דוגמאות:

- האיש עושה / האישה עושה
- אימא קונה חלה לשבת / אימא רוצה לשבת
- אני קונה ספר / אני פוגשת ספר
- הילד מדבר יפה / זה מדבר יפה

כתיבה

יש להקפיד שהתלמידים יכתבו בכתב יד בלבד לא אותיות דפוס. בכל תרגיל כתיבה יש לעבור בין התלמידים תוך כדי התרגול או בסופו, לוודא שהם כתבו את האותיות בצורה ברורה, ולתקן במידת הצורך. יש להדגיש טעויות כתיבה נפוצות על הלוח (שגיאות כתיב או כתיבה שגויה של אותיות) (ללא ציון שם התלמיד כמובן).

הקניית אוצר מילים

בכל יחידה מוגדר אוצר מילים מינימלי שהתלמידים חייבים לדעת, אולם, אין מניעה ללמד אוצר מילים נוסף הקשור לנושא היחידה, אם הוא מגיע מכיוונם של התלמידים. אין להעמיס מילים חדשות בשיעור אחד.

הנחת המוצא של התוכנית היא שקיים פער בין הידע של התלמידים בדיבור, בעיקר בתחום אוצר המילים, לבין הידע שלהם בכתב. לכן, אין בעיה ללמד להשתמש באוצר מילים רחב יותר בתרגול שיחה. הבחינה תהיה על אוצר המילים הבסיסי שנמצא ביחידות הלימוד השונות.

הקניית אוצר המילים החדשות (שמות העצם והפעלים) בכל יחידה צריכה להתבצע באמצעות מצגת עם תמונות, הממחישות את משמעותן של המילים החדשות. אוצר המילים בכל מצגת קשור לנושא אחד. ביחידות הראשונות קיימות מצגות מוכנות, שאותן צריך להוריד מהאתר של היל"ה. מצגות אלה ישמשו מודל לבניית מצגות חדשות.

השימוש במצגת בהקניית מילים חדשות

התמונות במצגות מסודרות על פי סדר רשימת המילים החדשות הנמצאת בחוברת לתלמיד. תחילה, יש להציג לתלמידים את התמונה ולומר את המילה בעברית.

אם מדובר בשם עצם מציגים את צורת היחיד ואת צורת הרבים, לדוגמה: 'זאת חולצה', 'אלה חולצות', ומציינים את המין הדקדוקי של שם העצם.

אם מדובר בפועל מציגים את התמונה ואומרים את שם הפועל או את הפועל בנטייה בהתאם לנושא הלימוד, לדוגמה: 'לרוץ'. לאחר הצגת המילה החדשה, שואלים את התלמידים מה משמעות המילה בערבית. אם הם אמרו את התרגום המדויק של שם העצם או של הפועל, מבקשים מהם לרשום את התרגום בערבית בטבלה שבחוברת. אם הם אמרו תרגום שגוי או לא מדויק מתקנים אותם ואומרים להם לרשום את תרגום המילה בחוברת.

לאחר מכן יש להשתמש בתמונה לשם פיתוח מיומנויות הבעה בעל פה באמצעות מדרש תמונה. ממשיכים לשאול שאלות נוספות לגבי התמונה: מי בתמונה? מה הוא עושה? אילו דברים יש לו? לתלמידים חלשים אפשר לתת אפשרויות בשאלה, לדוגמה:

איזו חולצה יש לו אדומה או צהובה? או לשאול שאלות כן/לא: אתה אוהב לאכול שוקולד? ולדרוש תשובה עם משפט שלם: כן. אני אוהב שוקולד. יש להקפיד שהתלמידים עונים משפטים שלמים ולא רק 'כן' או 'לא' או מילה אחת. לאחר מכן, במקום לשאול על הילד שבתמונה אפשר לשאול את התלמידים על עצמם או על תלמידים אחרים בכיתה את אותן השאלות. כמובן שכדאי מאוד לחזור בשאלות כמה פעמים על המילה החדשה שנלמדת, ועל אוצר מילים קודם שנלמד, אם הדבר אפשרי.

שירים וסרטונים

בחלק מהשיעורים מופיעים קישורים לשירים ולסרטונים באתר <http://youtube.co.il>. קישור לשירים ולסרטונים יופיע גם בחוברת באמצעות קוד QR לשימוש באמצעות הטלפון הנייד.

תרגילי דקדוק

בסילבוס מפורטים כל הנושאים הדקדוקיים שיש ללמד בכל יחידה. בשלוש היחידות הראשונות מוצגים סוגים שונים של תרגילי דקדוק עבור הנושאים הדקדוקיים הנלמדים באותן היחידות. ניתן ליצור לפי הצורך תרגולים נוספים לפי סדר התרגילים הקיימים. בנוסף, ביחידות הרביעית והחמישית מוצגים הנושאים הדקדוקיים ללא תרגול. ביחידות אלה יש ליצור תרגילים לפי סוגי התרגילים ביחידות הקודמות.

טקסטים

בסוף כל יחידה מובאים טקסטים מסכמים, הקשורים לנושא היחידה וכוללים נושאים דקדוקיים שנלמדו ביחידה. לכל טקסט שתי גרסאות. הגרסה הראשונה (1) היא ברמה נמוכה, והגרסה השנייה (2) היא ברמה גבוהה. עבור כל טקסט שבוחרים ללמד יש ליצור רמת שאלות הבנה ושאלות דקדוקיות המתייחסות למבנים דקדוקיים שנלמדו בכיתה ומופיעים בטקסט. דוגמה לסוגי שאלות נמצאת בטקסט הראשון שביחידה הראשונה: 'המשפחה הגדולה בעולם'.

תרגול נוסף

אתר **Quizlet** קישור לאתר: <http://quizlet.com/>

בנוסף לתרגילים שבחוברת, ניתן ליצור באתר Quizlet תרגולים לאוצר מילים (למשל: התאמת תמונה למילה, או התאמת מילים מנוגדות או מילים נרדפות) ולנושאים דקדוקיים פשוטים (למשל: זכר-נקבה, יחיד-רבים, ריבוי חריג) על מנת ליצור תרגולים חדשים.

יש לפתוח חשבון אישי חינמי באתר, ולהזין את רשימת המילים עבור כל תרגול. האתר יוצר באופן אוטומטי שישה סוגי תרגולים עם המילים שברשימה. ניתן ליצור אינסוף תרגולים באמצעות כלי זה.

התרגול באתר מאפשר לתלמידים ליצור היכרות עם המקלדת בעברית, ולתרגל גם בטלפון הנייד שלהם את החומר הנלמד בכיתה. עבור יחידת הלימוד הראשונה קיימים מספר תרגולים לדוגמה באתר. הקישור לתרגולים אלה מופיע במדריך למורה בסוף ההסבר על התרגיל. קישור לחלק מאפשרויות התרגול יופיע גם ביחבורת לתלמיד' באמצעות קוד QR, שאותו התלמידים יכולים לסרוק באמצעות הטלפון הנייד שלהם ולתרגל ללא צורך במחשבים. לשם כך יש להוריד אפליקציה שקוראת את הקוד. במכשירי אנדרואיד מומלץ להוריד אפליקציה בשם: QR droid private. במכשירי אייפון מומלץ להוריד אפליקציה בשם: I-nigma. שימו לב שמגוון התרגולים באתר מתאים לשימוש במחשב, אולם רק חלק מהתרגילים מתאים גם לשימוש באפליקציה או באתר באמצעות הטלפון הנייד. על מנת לאפשר תרגול מלא באמצעות הטלפון הנייד, מומלץ להתקין את האפליקציה של Quizlet בטלפון הנייד.

גם באתר וגם באפליקציה ניתן למצוא את התרגולים בחיפוש לפי: hila_ivrit, מספר היחידה, ושם התרגיל כפי שהוא מופיע בחוברת (לדוגמה: יחידה 1 – רהיטים ומכשירי חשמל). עבור כל תרגיל מצויים באתר שישה סוגי תרגולים:

- (1) כרטיסיות עם מילים ותמונות או עם מילים ותרגומן לערבית (flashcards).
- (2) כתיבת מילה בעברית לתמונה או למילה בערבית או כתיבת שאלה לתשובה (learn).
- (3) תרגול דומה לתרגול 2 ששם דגש על איות נכון (speller).
- (4) מבחן (test).
- (5) משחק קריאת מילים והתאמתן לתמונה על פי המשמעות (scatter).
- (6) תחרות כתיבת מילים בעברית למילה או לתמונה שנעה על המסך משמאל לימין לפני שהן נעלמות (space race).

הפעלות נוספות לתרגול אוצר מילים

בלי קשר לנושא היחידה או לאוצר המילים הנלמד, רצוי לעשות הפסקות קצרות מהחוברת ולתרגל באופן משחקי אוצר מילים בעברית. להלן דוגמאות למשחקי מילים:

- **מודעות פונולוגית: שליפת מילים לפי צליל** – מבקשים מהתלמידים לומר מילים שמתחילות בצלילים שונים או שכוללות צלילים שונים, לדוגמה: מילים שמתחילות בצליל מ (מחשב, מזגן) לעומת מילים שמתחילות בצליל נ (מסעדה, מכתב) או מילים שמתחילות בצליל מ (מלך). תרגילים מסוג זה עוזרים לתלמידים לזכור איזו תנועה יש אחרי האות מ' במילים שונות וכך בבואם לקרוא את אותן מילים, הם יקראו אותן עם התנועות הנכונות (מכתב אבל מחשב). אפשר לעשות פעילות זו עם כל צליל.
- **מודעות פונולוגית: מילים מתחרזות** – מבקשים מהתלמידים לומר זוגות של מילים מתחרזות (ילדה – גלידה), או לחילופין נותנים להם רשימה של מילים והם צריכים לחלק את המילים לזוגות או לשלוש לפי החריזה שלהן. המילים צריכות לחרוז ברמה הצלילית אבל הן לא בהכרח צריכות להיכתב עם אותן האותיות. מילים מתחרזות יכולות להיות לדוגמה: סרט – אומרת.
- **כתיב נכון: שליפת מילים לפי אות** – מבקשים מהתלמידים לומר מילים שמתחילות באות ט' ומילים שמתחילות באות ת' או באותיות א' ע'. מילים עם האותיות: ח' כ', ק' כ', ס' צ', ש' ס, ב' פ'.
- **כתיב נכון: הכתבה משמיעה בוואטסאפ** – שולחים לכל תלמיד הקלטה בוואטסאפ של מילה. התלמיד צריך לשמוע את המילה ולשלוח למורה את המילה הכתובה.
- **שליפת מילים לפי קטגוריה סמנטית** – מבקשים מהתלמידים לומר מילים מקטגוריה סמנטית מסוימת: פירות, ירקות, אוכל, כלי תחבורה, רהיטים, מכשירי חשמל, משפחה וכדומה. ניתן ליצור קבוצת וואטסאפ כיתתית וקבוע בכל שבוע קטגוריה סמנטית. התלמידים צריכים באותו השבוע להעלות לקבוצת הוואטסאפ מילים הקשורות לקטגוריה זו. הם יכולים לכתוב את המילים או להעלות הקלטה של המילה הדבורה.
- **שליפת מילים לפי קשרים סמנטיים בין מילים** – רושמים על הלוח מילים ומבקשים מהתלמידים לומר מילים מנוגדות במשמעות (הפכים) או מילים עם משמעות דומה או זהה (מילים נרדפות).

**יחידת לימוד רביעית:
אינטרנט, טכנולוגיה ומחשבים**

תרגיל 1

מילים חדשות: אינטרנט

- מצגת: אוצר מילים אינטרנט. (יש להכין מצגת עם האייקונים של כל האתרים, ועם תמונות הממחישות את המילים שבטבלה, בדומה למצגות ביחידות הראשונות).

א. מסבירים לתלמידים שהמילים בטבלה הן מילים שנכנסו לעברית מהשפה האנגלית, והן לא מילים עבריות. קוראים בקול את המילים הלועזיות, ומתרגמים. התלמידים כותבים את התרגום בערבית בטבלה. הם אמורים לזהות את המילים בעצמם, כיוון שמדובר במילים מעולם האינטרנט שמשמשים בהן גם בערבית. לאחר שהתלמידים כתבו תרגום, הם קוראים בקול את המילים שבטבלה.

ב. קוראים בקול את המילים ומתרגמים. מדגישים שהמילים בטור הימני הן מילים בזכר והמילים בטור השמאלי הן מילים בנקבה. מבקשים מהתלמידים ליצור את צורת הריבוי של חלק מהמילים: אמצעי תקשורת, אתר, דף אינטרנט, עמוד אינטרנט, רשת אינטרנט, רשת חברתית. (שואלים אותם: איך אומרים ברבים את המילה 'אתר'?). מדגישים את המילים עם הריבוי החרוג: חשבון-חשבונות, שם משתמש- שמות משתמש, סיסמה-סיסמאות. התלמידים כותבים תרגום בערבית לכל המילים בטבלה. לאחר מכן, התלמידים קוראים בקול את המילים שבטבלה.

תרגיל 1

מילים חדשות: אינטרנט

א. קוראים ומתרגמים מילים לועזיות

מילה	תרגום	מילה	תרגום
אינטרנט		גוגל	
אימייל		יוטיוב	
צ'אט		סקייפ	
פוסט		וואטסאפ	
בלוג		פייסבוק	
לייק		טוויטר	
סלפי		ויקיפדיה	

ב. קוראים ומתרגמים מילים

זכר	תרגום	נקבה	תרגום
אמצעי תקשורת		כתובת אינטרנט	
אתר		רשת האינטרנט	
דואר אלקטרוני		רשת חברתית	
דפדפן		סיסמה	
עמוד אינטרנט			
דף הבית			
חשבון			
שם משתמש			

תרגיל 2

פעלים חדשים: מה אפשר לעשות ברשת האינטרנט?

א. קוראים את המשפטים, ומדברים עליהם עם התלמידים. שואלים את התלמידים אם גם הם עושים את הדברים המתוארים במשפטים, ומבקשים מהם לספר ולתת דוגמאות מהחיים שלהם – מה הם עושים ברשת האינטרנט? בכל משפט מדגישים את הפועל ומתרגמים אותו לערבית.

ב. התלמידים קוראים בקול את שמות הפועל שהופיעו במשפטים שבסעיף א', וכותבים תרגום בערבית בטבלה. לאחר מכן, קוראים בקול את שם הפועל ואת שם הפעולה ומתרגמים לערבית. התלמידים כותבים את התרגום של שמות הפעולה בערבית בטבלה.

תרגיל 2 - פעלים חדשים: מה אפשר לעשות ברשת האינטרנט?

א. קוראים את המשפטים ומדברים

1. **להתכתב** עם חברים בצ'אט של הפייסבוק.
2. **לקנות** בגדים, נעליים, ספרים, ועוד הרבה דברים.
3. **לדבר** עם הדודה מארצות הברית בסקייפ.
4. **לשתף** את התמונה עם כל חברי הפייסבוק.
5. **לעשות** לייק לפוסטים של חברים בפייסבוק.
6. **לפתוח** חשבון גיימייל וחשבון פייסבוק.
7. **לחפש** הכול בגוגל: איך עושים עוגה? מה מזג האוויר היום?
8. **ללמוד** דברים חדשים בוויקיפדיה.
9. **להעלות** תמונות סלפי לפייסבוק.
10. **לראות** סרטונים ביוטיוב.
11. **לשלוח** דואר אלקטרוני לחברים או לבני משפחה.
12. **לקבל** אימיילים מכל העולם.
13. **לגלוש** בכל מיני אתרים: אתרי חדשות, אתר הבנק, אתר הרכבת.
14. **לתרגם** מעברית לערבית או מאנגלית לערבית בגוגל.

15. **להתחבר** לרשתות חברתיות : פייסבוק, טוויטר, וואטסאפ.

16. **להתנתק** מחשבון הפייסבוק בזמן העבודה או הלימודים.

17. **לשלם** חשבונות בכרטיס אשראי.

18. **לקרוא** בלוגים של אנשים מכל העולם.

ב. קוראים את שם הפועל ואת שם הפעולה ומתרגמים

שם פועל	תרגום	שם פעולה	תרגום
להתכתב (עם)		התכתבות	
להתחבר (ל)		התחברות	
להתנתק (מ)		התנתקות	
להעלות (ל)		העלאה	
לגלוש (ב)		גלישה	
לשלוח (את)		שליחה	
לקבל (את, מ)		קבלה	
לשלם (את, ל)		תשלום	
לחפש (את)		חיפוש	
לשתף (את, עם)		שיתוף	
לתרגם (את)		תרגום	

תרגיל 3

מילים חדשות: טכנולוגיה ומחשבים

- מצגת: אוצר מילים טכנולוגיה ומחשבים. (יש להכין מצגת עם תמונות הממחישות את משמעות המילים שבטבלה, בדומה למצגות בשיעורים הראשונים).

א. מסבירים לתלמידים שהמילים בטבלה הן מילים שנכנסו לעברית מהשפה האנגלית, והן לא מילים עבריות. קוראים בקול את המילים הלועזיות, ומתרגמים. בעיקרון התלמידים אמורים לזהות את המילים בעצמם, כיוון שמדובר במילים מעולם המחשבים שמשתמשים בהן גם בערבית. מדגישים שהמילים בטור הימני הם מילים בזכר והמילים בטור השמאלי הן מילים בנקבה. מבקשים מהתלמידים ליצור בעל פה את צורת הריבוי של המילים הבאות: סמארטפון, אייפון, טאבלט, דיסק, וירוס, חברת סטארטאפ, טכנולוגיה, אפליקציה. התלמידים כותבים את התרגום בערבית בטבלה. לאחר מכן, הם קוראים בקול את המילים שבטבלה.

ב. קוראים בקול את המילים ומתרגמים. מדגישים שהמילים בטור הימני הן מילים בזכר והמילים בטור השמאלי הן מילים בנקבה. מבקשים מהתלמידים ליצור את צורת הריבוי של חלק מהמילים: מחשב, מסך, מסך מגע, עכבר, מטען, חיבור USB, רמקול, מדפסת, מקלדת, סוללה, תוכנה, הודעת טקסט, אוזניה. מדגישים את המילים עם הריבוי החרגי: קובץ-קבצים (בריבוי אין תנועת ו אחרי ה – ק'). התלמידים כותבים תרגום בערבית לכל המילים בטבלה, לאחר מכן קוראים בקול את המילים.

תרגיל 3

מילים חדשות: טכנולוגיה ומחשבים

א. קוראים ומתרגמים מילים לועזיות

תרגום	נקבה	תרגום	זכר
	טכנולוגיה		סמארטפון
	אפליקציה		אנדרואיד
			אייפון
			טאבלט
			דיסק
			דיסק-און-קי
			וירוס

ב. קוראים ומתרגמים מילים

תרגום	נקבה	תרגום	זכר
	מדפסת		מחשב
	מקלדת		מסך
	סוללה		מסך מגע
	תוכנה		עכבר
	הודעת טקסט		מטען
	אוזניה		חיבור USB
			קובץ
			רמקול

תרגיל 4

פעלים חדשים: מה אפשר לעשות עם מחשב, טאבלט, וסמארטפון?

א. קוראים את המשפטים, ומדברים עליהם עם התלמידים. שואלים את התלמידים אם גם הם עושים את הדברים המתוארים במשפטים, ומבקשים מהם לספר ולתת דוגמאות מהחיים שלהם – מה הם עושים עם המחשב, הטאבלט או הסמארטפון שלהם? בכל משפט מדגישים את הפועל ומתרגמים אותו לערבית.

ב. התלמידים קוראים בקול את שמות הפועל שהופיעו במשפטים שבסעיף א', וכותבים תרגום בערבית בטבלה. לאחר מכן, קוראים בקול את שם הפועל ואת שם הפעולה ומתרגמים לערבית. התלמידים כותבים את התרגום של שמות הפעולה בערבית בטבלה.

פעלים חדשים: מה אפשר לעשות עם מחשב, טאבלט, וסמארטפון?

א. קוראים את המשפטים ומדברים

1. לחבר את העכבר והמקלדת למחשב עם חיבור USB.
2. לנתק את המחשב מהחשמל.
3. לכבות את הסמארטפון כשרואים סרט בקולנוע.
4. להדליק את הסמארטפון בהפסקה.
5. להטעין את הטאבלט כל הלילה.
6. להדפיס את המכתב במדפסת.
7. להתקשר להורים מהסמארטפון.
8. לשלוח הודעות טקסט לחברים בוואטסאפ.
9. לשמור קבצים על דיסק-און-קי.
10. למחוק קבצים מהמחשב.
11. להוריד אפליקציות לסמארטפון.
12. לצלם תמונות בסמארטפון ולהעלות לפייסבוק.
13. לחבר את הסמארטפון למחשב עם בלוטוס.
14. לראות סרטים בטאבלט.
15. לשמוע מוזיקה במחשב עם רמקולים.
16. להקשיב לשירים בסמארטפון או בטאבלט עם אוזניות.
17. להתקין תוכנה חדשה במחשב.
18. לפתח אפליקציות חדשות לאנדרואיד או לאייפון.

א. קוראים את שם הפועל ושם הפעולה ומתרגמים

שם פועל	תרגום	שם פעולה	תרגום
לחבר (את, ל)		חיבור	
לנתק (את, מ)		ניתוק	
להדליק (את)		הדלקה	
לכבות (את)		כיבוי	
להטעין (את)		הטענה	
להדפיס (את)		הדפסה	
להתקשר (ל)		התקשרות	
לשמור (את, ב)		שמירה	
למחוק (את, מ)		מחיקה	
להוריד (את)		הורדה	
להתקין (את)		התקנה	
לצלם (את)		צילום	
לפתח (את)		פיתוח	

תרגיל 5

שם תואר

א. קוראים את נטיית שמות התואר ומתרגמים. התלמידים כותבים תרגום בערבית בטבלה. שימו לב, עד כה התלמידים נתקלו רק בשמות תואר עם סיומת ה' לנקבה. כעת הם נחשפים לכל הסיומות האפשריות לשם תואר בנקבה, גם ביחידה וגם ברבות. לכן, יש להדגיש את סיומות הנקבה השונות הקיימות: מהירה-מהירות, איטית-איטיות, ניידת-ניידות.

ב. התלמידים קוראים לבד את צירופי שם עצם ושם תואר וכותבים את הצירופים בצורת הרבים, זכר או בנקבה, לפי הדוגמה שבטבלה. לאחר מכן התלמידים קוראים בקול את הצירופים ביחיד וברבים.

תרגיל 5

שמות תואר

א. קוראים את נטיית שמות התואר ומתרגמים

תרגום	יחידה	יחידה	רבים	רבות
	מהיר	מהירה	מהירים	מהירות
	איטי	איטית	איטיים	איטיות
	מעניין	מעניינת	מעניינים	מעניינות
	משעמם	משעממת	משעממים	משעממות
	אלחוטי	אלחוטית	אלחוטיים	אלחוטיות
	נייד	ניידת	ניידים	ניידות

ב. קוראים צירופי שם עצם ושם תואר וכותבים את הצירופים ברבים

רבים / רבות	יחיד / יחידה		
<i>מחשבים מהיר</i>	מחשב מהיר	מהיר	1
	אפליקציה איטית	איטי	2
	בלוג מעניין	מעניין	3
	פוסט משעמם	משעמם	4
	מקלדת אלחוטית	אלחוטי	5
	טלפון נייד	נייד	6

תרגיל 6

נטיית מילות היחס: בגלל, בשביל, אצל, עצם

לפני לימוד הנטייה של כל אחת ממילות היחס, יש להציג לתלמידים משפטים עם מילות היחס השונות המדגימים את משמעות מילת היחס ואת השימוש בה בעברית, לדוגמה:

- **בגלל:** לא הגעתי בזמן כי הלכתי עם אחותי לקופת חולים. לא הגעתי בזמן בגללה.
- **בשביל:** אימא ספרים מתנה לאחי. הספרים בשבילו.
- **אצל:** למדנו למבחן בבית של תייסיר. למדנו אצלו כל היום.
- **עצם:** איפה אתה רואה את עצמך בעוד 10 שנים?
- **בעצם:** אני הכנתי את העוגה הזאת. הכנתי אותה בעצמי, בלי עזרה מאף אחד.

א. קוראים את נטיית מילות היחס 'בגלל', 'בשביל' לפי הגופים. מדגישים את הסיומת של כל גוף. לאחר מכן, התלמידים כותבים את הנטייה לפי הגופים.

ב. קוראים את נטיית מילות היחס 'אצל', 'עצם' לפי הגופים. מדגישים את הסיומת של כל גוף. מציינים שמילת היחס 'עצם' מופיעה לרוב אחרי מילת יחס אחרת: בעצמי, לעצמי, את עצמי, על עצמי, עם עצמי, וכדומה.

תרגול נוסף

יש להכין תרגול נוסף עם משפטים שבהם צריך להשלים את מילות היחס בנטייה המתאימה, כמו בשתי היחידות הראשונות. עדיף להשתמש באוצר מילים הקשור לנושא היחידה: אינטרנט טכנולוגיה ומחשבים. אפשר גם להשתמש באוצר מילים מיחידות קודמות.

תרגיל 6

נטיית מילות היחס: בגלל, בשביל, אצל, עצם

א. קוראים וכותבים את נטיית מילות היחס: בגלל, בשביל

גוף	בגלל	בשביל	بهدف
אני	בגללי	בשבילי	
אתה	בגללך	בשבילך	
את	בגללך	בשבילך	
הוא	בגללו	בשבילו	
היא	בגללה	בשבילה	
אנחנו	בגללנו	בשבילנו	
אתם	בגללכם	בשבילכם	
אתן	בגללכן	בשבילכן	
הם	בגללם	בשבילם	
הן	בגללן	בשבילן	

ב. קוראים וכותבים את נטיית מילות היחס : אצל, עצם

גוף	אצל	עند	עצם	נفس
אני	אצלי	אצלי	עצמי	
אתה	אצלך		עצמך	
את	אצלך		עצמך	
הוא	אצלו		עצמו	
היא	אצלה		עצמה	
אנחנו	אצלנו		עצמנו	
אתם	אצלכם		עצמכם	
אתן	אצלכן		עצמכן	
הם	אצלם		עצמם	
הן	אצלן		עצמן	

תרגיל 7

סרטון: גולשים ושומרים על עצמנו ברשת

- קישור לסרטון 'גולשים ושומרים על עצמנו ברשת':

<https://www.youtube.com/watch?v=kDGPVF5M8oo>

לפני הצפייה בסרטון מנהלים שיחה על הסכנות ברשת האינטרנט. שואלים את התלמידים מה אסור או לא כדאי לעשות ברשת האינטרנט לדעתם, ומבקשים שיסבירו בעברית.

א. צופים בסרטון: 'גולשים ושומרים על עצמנו ברשת'. יש קוד QR המקשר לסרטון

ב – YouTube.

ב. התלמידים קוראים בקול את המשפטים. לגבי כל משפט הם צריכים לומר האם כדאי או לא כדאי לעשות את הדבר המתואר במשפט באינטרנט, לפי הסרטון.

תרגיל 7_ סרטון: גולשים ושומרים על עצמנו ברשת

א. רואים את הסרטון: 'גולשים ושומרים על עצמנו ברשת'

ב. קוראים ואומרים מה כדאי ומה לא כדאי לעשות באינטרנט

1. לתת את השם הפרטי ושם המשפחה שלנו.
2. לראות ולשמוע עם מי אנחנו מדברים.
3. לתת את הכתובת שלנו.
4. להעלות לרשת תמונות של מישהו אחר בלי לשאול אותו.
5. לכתוב בפוסט דברים לא נכונים על מישהו אחר.
6. לקרוא טוב טוב את הפוסט, לפני שעושים לו לייק או משתפים.
7. לתת את מספר הטלפון שלנו.
8. לעשות לייק לפוסט או לתמונה כי כולם עושים.
9. לגלוש רק שעתיים ביום.
10. לדבר ולשחק עם חברים רק באינטרנט.

תרגיל 8 מילות מטרה

קוראים את המשפטים עם מילות המטרה, ומסבירים באמצעותם לתלמידים את משמעות מילות המטרה: בשביל, לשם כך, כדי ש..., כדי. אפשר לתרגל באמצעות יצירת תרגיל של השלמת משפטים. התלמידים צריכים לשבץ בכל משפט את מילת המטרה המתאימה שחסרה. אפשר ליצור תרגיל עם משפטי מטרה שהתלמידים צריכים להפוך למשפטי סיבה ולהפך. יש להשתמש באוצר המילים של היחידה.

תרגיל 8 מילות מטרה

לפני שם פועל	לפני משפט בעתיד	בין שני משפטים	לפני שם עצם מיוחד
כדי / בשביל	כדי ש...	לשם כך	בשביל

קוראים משפטים עם מילות מטרה

1. קניתי מחשב נייד בשביל הלימודים.
2. אני צריך תוכנת אנטי-וירוס בשביל המחשב.
3. אני רוצה להתחבר לטוויטר. לשם כך אני צריך שם משתמש וסיסמה.
4. רציתי לספר לכולם מה אני מרגיש. לשם כך כתבתי פוסט בפייסבוק.
5. אחותי אמרה לי לקחת סמארטפון כדי שאשלח לה תמונות.
6. התוכנה ביקשה ממני לשמור את הקובץ כדי שהוא לא ימחק.
7. לקחתי את הסמארטפון כדי לשלוח לאחותי תמונות בוואטסאפ.
8. התחברתי לוואטסאפ כדי לכתוב הודעה לחברה שלי.
9. הדלקתי את המחשב בשביל להתחבר לסקייפ.
10. כיביתי את הסמארטפון בשביל לישון בשקט.

תרגיל 9

בניין התפעל גזרת השלמים: עבר, הווה, עתיד, שם פועל, שם פעולה

- מצגת – בניין התפעל. (יש להכין מצגת עם תמונות הממחישות את משמעות הפעלים החדשים שבטבלה, בדומה למצגות ביחידות הראשונות).

א. קוראים בקול את שמות הפועל ומתרגמים. התלמידים כותבים את התרגום בערבית בטבלה. לאחר מכן אפשר להשתמש במצגת ולעשות חזרה על שמות הפועל החדשים שנלמדו תוך כדי שיחה על התמונות הממחישות את הפעלים.

ב. קוראים את נטיית שם הפועל 'להתכתב' בכל הגופים בזמנים השונים. מדגישים את התחיליות המאפיינות את בניין התפעל בזמנים השונים: עבר (הת), הווה (מת), עתיד (אות אית"ן + ת), ואת התחילית (הת) והסופית (ות) של שם הפעולה. מדגישים כי הסופית ות היא סופית המציינת צורת נקבה יחידה ולא צורת רבות (תלמידים רבים נוטים להתבלבל ולחשוב שמדובר בצורת הרבות). יש להדגיש את ההבדל בתנועות בין שתי הסיומות (ut / ot).

תרגול נוסף

- כותבים על הלוח בגדול שם פועל, וזמן עבר. לאחר מכן מצביעים על תלמיד ואומרים שם גוף. התלמיד צריך לומר את נטיית הפועל בעבר של הגוף הספציפי. לאחר כמה גופים יש להחליף את שם הפועל ואת הזמן.
- מבקשים מהתלמידים לומר את הנטייה של שם פועל מסוים, בזמן מסוים, בגופים השונים, לפי הסדר בטבלה.
- התלמידים יכולים להקליט את עצמם אומרים את הנטייה בוואטסאפ, ולהעלות לקבוצת הוואטסאפ של הכיתה.
- שואלים את התלמידים שאלות עם הפעלים החדשים בנטייה, והם צריכים לענות תשובות הכוללות משפטים שלמים עם אותם הפעלים בנטייה המתאימה. דוגמה לשאלות בעל פה עם הפועל 'להתכתב':
 - ✓ אתמול אתה התכתבת בצ'אט? (תשובה: לא. אתמול אני לא התכתבתי בצ'אט).
 - ✓ מתי אתה מתכתב בצ'אט של הפייסבוק? (תשובה: אני מתכתב בצ'אט של הפייסבוק כל הזמן).
 - ✓ אתה תכתב בוואטסאפ עם חברים בשיעור הבא? (תשובה: לא. אני לא אתכתב בוואטסאפ עם חברים בשיעור הבא).

✓ שואלים תלמיד על תלמיד אחר: דיאנה, יוסף מתכתב בוואטסאפ עם אחמד עכשיו? אם התלמיד לא יודע את התשובה, הוא צריך לשאול את התלמיד עצמו: יוסף, אתה מתכתב עכשיו בוואטסאפ עם אחמד? ואז לענות.

- יש ליצור משפטים שבהם יש להשלים את הפועל החסר בנטייה המתאימה לפי הגוף והזמן שבמשפט, כמו ביחידות הקודמות.

תרגיל 9

בניין התפעל גזרת השלמים: עבר, הווה, עתיד, שם פועל, שם פעולה

א. קוראים ומתרגמים את שמות הפועל

להתכתב	להתחבר	להתנתק	להתקשר	להתרגל
להתפתח	להתקדם	להתפלל	להתלבש	להתרגש

ב. קוראים את נטיית שם הפועל 'להתכתב'

שם פעולה	עתיד	הווה	עבר	הגופים	
התכתבות	אתכתב	מתכתב / מתכתבת	התכתבתי	אני	
	תכתב	מתכתב	התכתבת	אתה	
	תכתבי	מתכתבת	התכתבת	את	
	יתכתב	מתכתב	התכתב	הוא	
	תכתב	מתכתב	התכתבה	היא	
	נתכתב	מתכתבים / מתכתבות	התכתבנו	אנחנו	
	תכתבו	תכתבו	מתכתבים	התכתבתם	אתם
			מתכתבות	התכתבתן	אתן

	יתכתבו	מתכתבים	התכתבו	הם
		מתכתבות		הן

תרגיל 10

בניין התפעל גזרת השלמים – פ' הפועל ש, ס, צ, ז

- מצגת – בניין התפעל. (יש להכין מצגת עם תמונות הממחישות את משמעות הפעלים החדשים שבטבלה, בדומה למצגות ביחידות הקודמות).

א. קוראים ומתרגמים את שמות הפועל. התלמידים כותבים את התרגום בערבית בטבלה. יש להצביע על השינויים שחלים במיקום האות הראשונה של השורש והאות ת' של הבניין, ומסבירים כי שינויים אלה מתרחשים כאשר האות הראשונה של השורש היא ש, ש', ס, צ, ז, עקב קושי בהגייה. בשורשים שבהם האות הראשונה היא צ', ה – ת' של בניין התפעל הופכת ל – ט'. בשורשים שבהם האות הראשונה היא ז', ה – ת' של בניין התפעל הופכת ל – ד'. לאחר מכן, אפשר להשתמש במצגת ולעשות חזרה על שמות הפועל החדשים שנלמדו תוך כדי שיחה על התמונות הממחישות את הפעלים.

ב. קוראים את נטיית שם הפועל 'להצטרף' בכל הגופים בזמנים השונים. מדגישים פעם נוספת את התחיליות המאפיינות את בניין התפעל בזמנים השונים: עבר (הת), הווה (מת), עתיד (אות אית"ן + ת), ואת התחילית (הת) והסופית (ות) של שם הפעולה.

תרגול נוסף

ראו: תרגיל 9 ביחידה זו, ותרגילי פועל ביחידות הראשונות.

בניין התפעל גזרת השלמים – פ' הפועל ש, ס, צ, ז

א. קוראים ומתרגמים את שמות הפועל

להשתמש	להשתפר	להסתכל
להצטלם	להצטרף	להזדקן

א. קוראים את נטיית שם הפועל 'להצטרף'

שם פעולה	עתיד	הווה	עבר	הגופים	
הצטרפות	אצטרף	מצטרף / מצטרפת	הצטרפתי	אני	
	תצטרף	מצטרף	הצטרפת	אתה	
	תצטרפי	מצטרפת	הצטרפת	את	
	יצטרף	מצטרף	הצטרף	הוא	
	תצטרף	מצטרפת	הצטרפה	היא	
	נצטרף	מצטרפים / מצטרפות	הצטרפנו	אנחנו	
	תצטרפו		מצטרפים	הצטרפתם	אתם
			מצטרפות	הצטרפתן	אתן
	יצטרפו		מצטרפים	הצטרפו	הם
			מצטרפות		הן

טקסט מסכם 1: הסטארטאפ הפלסטיני שיטעין לכם את הסמארטפון

- קישור לכתבה המקורית:

<http://www.ynet.co.il/Ext/Comp/ArticleLayout/CdaArticlePrintPreview/0,2506,L-4686881,00.html>

תחילה מנהלים דיון קצר בעברית על סטארטאפ כהכנה לקריאת הטקסט:

- ✓ מה זה חברת סטארטאפ? (חברה שהוקמה כדי לפתח רעיון למכשיר אלקטרוני חדש או לטכנולוגיה חדשה).
- ✓ אילו חברות סטארטאפ אתם מכירים?
- ✓ אתם מכירים חברות סטארטאפ ישראליות?
- ✓ אתם מכירים חברות סטארטאפ פלסטיניות?
- ✓ מה צריך כדי להתחיל חברת סטארטאפ? (רעיון טוב וחדש, כסף, אנשי מקצוע).

התלמידים קוראים את הטקסט בזוגות או לבד. יש להתאים עבור כל תלמיד את רמת הטקסט (גבוהה או נמוכה). מאפשרים לתלמידים לשאול שאלות לגבי מילים או משפטים לא מובנים. לאחר מכן התלמידים עונים בכתב על שאלות הבנה. את השאלות יש להכין בדומה לטקסט מסכם 1 ביחידה הראשונה וביחידה השנייה. יש להכין שאלות עבור הטקסט בשתי הרמות.

הסטארטאפ הפלסטיני שיטעין לכם את הסמארטפון (1)

מעובד על פי הכתבה: 'הסטארטאפ הפלסטיני שיטעין לכם את הסמארטפון', ynet, 3.8.2015

לשני סטודנטים משכם יש סטארטאפ חדש שמעניין את כל העולם: מטען לסמארטפון, שמתחבר למחשב הנייד. את המטען אפשר לשים על מחזיק המפתחות, והוא מאריך את זמן הסוללה של הסמארטפון בשלוש שעות.

שני הסטודנטים הפלסטינים, למא מנסור ואיסמט טופחה, צריכים 15,000 דולר כדי להתחיל את הפרויקט. בימים אלה הם מבקשים מאנשים שיקנו את המטען שלהם באתר 'אינדיגו'. נכון לעכשיו הם כבר קיבלו הרבה יותר: 73,136 דולר. כל הכסף מגיע מאנשים שכבר קנו את המטען באתר.

המטען החדש מהיר יותר ממטען רגיל, ואפשר להשתמש בו גם כמו חיבור USB רגיל בין הסמארטפון למחשב. המטען מתאים לכל סוגי המכשירים: אייפון, אנדרואיד ו-ווינדוס פון. מחיר המטען באתר 'אינדיגו' היא 39 דולר.

הסטארטאפ הפלסטיני שיטעין לכם את הסמארטפון (2)

מעובד על פי הכתבה: 'הסטארטאפ הפלסטיני שיטעין לכם את הסמארטפון', ynet, 3.8.2015

לשני סטודנטים מאוניברסיטת א-נג'יאח בשכם, יש סטארטאפ חדש שמעניין את כל העולם: מטען לסמארטפון, שמתחבר למחשב הנייד. מי לא מכיר את הבעיה? בדרך כלל שעתיים אחרי שיוצאים מהבית הסוללה של הסמארטפון מתחילה להיגמר, ואם אין לכם מטען, יש לכם בעיה גדולה.

שני הסטודנטים הפלסטינים: למא מנסור ואיסמט טופחה, פיתחו מטען קטן לסמארטפון בצורה של כדור, שאפשר לשים על מחזיק המפתחות, והוא מאריך את זמן הסוללה של הסמארטפון בשלוש שעות.

עכשיו כשהרעיון מוכן, הם צריכים 15,000 דולר כדי להתחיל את לייצר את המטענים. בימים אלה הם מבקשים מאנשים שיקנו את המטען שלהם באתר 'אינדיגו'. נכון לעכשיו הם כבר קיבלו הרבה יותר: 73,136 דולר. כל הכסף מגיע מאנשים שהסכימו לקנות את המטענים עוד לפני שהתחילו לייצר אותם.

המטען החדש מהיר יותר ממטען רגיל, ואפשר להשתמש בו גם כמו חיבור USB רגיל בין הסמארטפון למחשב. המטען מתאים לכל סוגי המכשירים: אייפון, אנדרואיד ו-ווינדוס פון. מחיר המטען באתר 'אינדיגו' היא 39 דולר.

טקסט מסכם 2: כפתור חדש בפייבוק: 'דיסלייק'

- קישור לכתבה המקורית מכלכליסט:
<http://www.calcalist.co.il/internet/articles/0,7340,L-3669531,00.html>
- קישור לכתבה המקורית מ – ynet:
<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4701287,00.html>

תחילה מנהלים דיון קצר בעברית על רשת הפייסבוק כהכנה לקריאת הטקסט:

- ✓ מי בכיתה משתמש בפייבוק?
- ✓ מי יכול להסביר מה זה פייסבוק?
- ✓ מה עושים ברשת הפייסבוק?
- ✓ אתם חושבים שפייסבוק זה דבר טוב או רע?
- ✓ מהם היתרונות של הפייסבוק, הדברים הטובים שאפשר לעשות בפייסבוק?
- ✓ מהם החסרונות של הפייסבוק, הדברים הרעים שעושים בפייסבוק?
- ✓ האם אתם כותבים פוסטים על דברים עצובים או רעים שקרו לכם?
- ✓ מה אתם עושים כשתם אוהבים פוסט בפייבוק?
- ✓ מי משתמש בכפתור ה'לייק'?
- ✓ מי כותב תגובה לפוסטים?
- ✓ מה אתם עושים אם אחד מחברי הפייסבוק שלכם העלה פוסט שאתם לא אוהבים או העלה פוסט עצוב?

התלמידים קוראים את הטקסט בזוגות או לבד. יש להתאים עבור כל תלמיד את רמת הטקסט (גבוהה או נמוכה). מאפשרים לתלמידים לשאול שאלות לגבי מילים או משפטים לא מובנים. לאחר מכן התלמידים עונים בכתב על שאלות הבנה. את השאלות יש להכין בדומה לטקסט מסכם 1 ביחידה הראשונה וביחידה השנייה. יש להכין שאלות עבור הטקסט בשתי הרמות.

טקסט מסכם 2

כפתור חדש בפייסבוק: 'דיסלייק' (1)

מעובד על פי שתי כתבה מכלכליסט 18.09.2015, וכתבה מ - ynet 15.09.2015

כיום גולשי הפייסבוק יכולים ללחוץ רק על כפתור אחד:

'לייק' (אהבתי). אבל מה קורה אם הם לא אהבו משהו?

לשם כך הם יוכלו להשתמש בכפתור חדש: 'דיס-לייק'.

הכפתור החדש:
דיס-לייק

אם הגולשים אהבו את הפוסט הם ילחצו על כפתור 'לייק', ואם הם לא

אהבו את הפוסט הם ילחצו על כפתור 'דיס-לייק'.

לא כל רגע בחיים הוא רגע טוב, ויש הרבה מאוד פוסטים עצובים. גולשים

שקוראים פוסט עצוב כמו: 'הכלב שלי מת היום', ורוצים לומר שגם הם

מרגישים עצובים, לא יכולים ללחוץ על כפתור ה'לייק'. אם גולשי יקראו

פוסט על משהו עצוב או רע הם ילחצו על כפתור ה'דיס-לייק'.

אלפי גולשים ביקשו מחברת פייסבוק לא לשים את כפתור ה'דיס-לייק'

החדש. הגולשים חושבים שהכפתור יגרום להרגשה לא נעימה ברשת

החברתית. הם אומרים שיותר טוב להסביר במילים למה לא אוהבים

משהו, במקום רק לעשות דיס-לייק בלי להסביר.

כפתור חדש בפייסבוק: 'דיסלייק' (2)

מעובד על פי הכתבה: 'דיסקו דיסלייק': 5 הערות על הכפתור שפייסבוק מפתחת', כלכליסט, 18.09.2015
והכתבה: 'משתמשי פייסבוק לצוקרברג: אל תוסיפו את כפתור הדיסלייק', ynet, 15.09.2015

חברת פייסבוק מפתחת בימים אלה כפתור חדש: דיס-לייק (לא אהבתי). בפייסבוק רוצים לתת לגולשים עוד אפשרות לומר את מה שהם מרגישים על הפוסטים ברשת

הכפתור החדש:
דיס-לייק

החברתית. כיום גולשי הפייסבוק יכולים ללחוץ רק על כפתור אחד: 'לייק' (אהבתי). אבל מה קורה אם הם לא אהבו משהו? לשם כך הם יוכלו להשתמש בכפתור החדש: 'דיס-לייק'. אם הגולשים אהבו את הפוסט הם ילחצו על כפתור 'לייק', ואם הם לא אהבו את הפוסט הם ילחצו על כפתור 'דיס-לייק'.

לא כל רגע בחיים הוא רגע טוב, ויש הרבה מאוד פוסטים עצובים. גולשים שקוראים פוסט עצוב כמו: 'הכלב שלי מת היום', ורוצים לומר שגם הם מרגישים עצובים, לא יכולים ללחוץ על כפתור ה'לייק'. בנוסף, הכפתור החדש יאפשר לגולשים לומר מה הם חושבים על דברים רעים שקורים בארץ ובעולם. לדוגמה: מיליון דיס-לייקים למלחמה בסוריה.

אלפי גולשים ביקשו מחברת פייסבוק לא לשים את כפתור ה'דיס-לייק' החדש. הגולשים חושבים שהכפתור יגרום להרגשה לא נעימה ברשת החברתית. הם אומרים שיותר טוב להסביר במילים למה לא אוהבים משהו, במקום רק לעשות דיס-לייק בלי להסביר.

הצעות לפעילויות המתרגלות שימוש במחשב ובאינטרנט

בעברית

כתיבת מסמך וורד בעברית

מציגים לתלמידים את המקלדת בעברית ונותנים להם כל מיני משימות כתיבה קצרות בוורד, לתרגול ההקלדה בעברית. אפשר ללמד אותם מונחים שימושיים כמו: מסמך, שמור, פתח, חדש, הדפס, גזור, העתק, הדבק. ולתת להם משימות הכוללות את אותם המונחים (לדוגמה: אתם צריכים להעתיק את המשפט ולהדביק אותו בעמוד הבא).

שימוש בוואטסאפ בעברית

- עושים הכתבה בעברית דרך הוואטסאפ. המורה שולח לכל תלמיד הקלטה עם מילה או משפט בעברית. התלמיד צריך לכתוב את המילה או המשפט בעברית.
- מבקשים מהתלמידים לכתוב בוואטסאפ כמה שיותר מילים על פי קריטריונים פונולוגיים: מילים שמתחילות בצליל מ, מילים שמתחילות בצליל נ, מילים שמתחילות בצליל ת, מילים שמתחילות בצליל א וכדומה. אפשר גם לבחור קריטריונים סמנטיים: מילים של בית ומשפחה, מילים של מחשבים, מילים של אוכל, מילים של בריאות וכדומה.
- כמשימה לבית – מבקשים מהתלמידים לשלוח בהקלטה בוואטסאפ הכיתתי מילים חדשות בעברית שהם שמעו (בסופר, ברחוב, בטלוויזיה וכדומה) ולומר גם את התרגום שלהן בערבית. כך נוצר מאגר של מילים בעברית שהתלמידים נתקלים בהם בחייהם.
- התלמידים יכולים להתכתב אחד עם השני בהודעות וואטסאפ בעברית.
- אפשר לעשות משחק טלפון שבור באמצעות הוואטסאפ. המורה שולח לתלמיד הראשון מילה מוקלטת (לדוגמה: להצטרף). התלמיד הראשון כותב את המילה לתמיד השני. התלמיד השני מקליט את המילה הכתובה ושולח את ההקלטה לתלמיד השלישי. התלמיד השלישי שומע את ההקלטה כותב את המילה ושולח לתלמיד רביעי. התלמיד האחרון אומר וכותב את המילה שהגיעה אליו.

פתיחת חשבון ג'ימייל בעברית ושימוש באימייל בעברית

התלמידים נכנסים לאתר ג'ימייל בעברית ויוצרים לעצמם חשבון חדש, עם שם משתמש כמו: sami.ivrit@gmail.com. לאחר מכן מגדירים את שפת החשבון כעברית והתלמידים צריכים לבצע פעולות באימייל באמצעות התפריט בעברית. כמובן שיש ללמד את המונחים החדשים הרלוונטיים.

גלישה באתרי אינטרנט בעברית

התלמידים גולשים באתרים שונים בעברית ומבצעים משימות. ניתן להסביר את המשימות בעברית או בערבית (לפי רמת העברית של התלמידים). כל המשימות מתחילות מהעמוד הראשי של האתר. כאן מובאים שלושה אתרים לדוגמה, אבל בהחלט אפשר להפנות את התלמידים לאתרים נוספים ולתת להם לבצע משימות דומות באתרים אלה. אפשר לבחור באתרים לפי צורכי התלמידים.

אתר המודל של תוכנית היל"ה: <http://hila.tik-tak.co.il>
משימות לדוגמה:

- ✓ לכתוב במחברת מילים בעברית מהאתר שהם מכירים.
- ✓ להתחבר למודל עם שם המשתמש והסיסמה שלהם. אם הם שכחו את הסיסמה שלהם, הם צריכים לשחזר את הסיסמה.
- ✓ להיכנס לדף המקצוע: עברית לערבים.
- ✓ לבדוק באיזה תאריך יש מבחן בעברית (במידה והאירוע עודכן בלוח השנה).
- ✓ להיכנס דף הפייסבוק של תוכנית היל"ה.

אתר חדשות Ynet: <http://www.ynet.co.il/home/0,7340,L-8,00.html>
משימות לדוגמה:

- ✓ לכתוב במחברת מילים בעברית מהאתר שהם מכירים.
- ✓ לבדוק מה תחזית מזג האוויר להיום.
- ✓ למצוא כתבות בנושא בריאות.
- ✓ למצוא כתבות בנושא אוכל.
- ✓ למצוא כתבות בנושא אינטרנט ומחשבים.
- ✓ למצוא כתבות בנושא ספורט.
- ✓ למצוא מידע על תוכניות טלוויזיה.

אתר YouTube: <https://www.youtube.com>

משימות לדוגמה:

- ✓ לחפש שירים בעברית שהם אוהבים (של אייל גולן או שרית חדד לדוגמה).
- ✓ לחפש סרטוני חדשות בעברית.
- ✓ לחפש סרטוני תחזית מזג אוויר.
- ✓ לחפש את שיר האותיות בעברית (של תוכנית הטלוויזיה בלי סודות).

לסיום יחידה זו

בירור אישי וקבוצתי שיתופי

1. אילו מילים למדתי ביחידה זו?
2. אילו דברים חדשים למדתי ביחידה זו?
3. מה עניין אותי במיוחד? מה אהבתי?
4. האם מה שלמדתי יעזור לי?
5. האם אוכל להסביר לאחרים את המילים והנושאים שלמדתי?

מהי הרגשתי בסיום יחידת לימוד זו?

